

༡། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥-༢༦ ལོའི་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་ཡིག་རྒྱུགས་ཀྱི་འཛིན་རིམ་བརྒྱུ་པའི་བོད་ཀྱི་སྐད་
ཡིག་གི་དབེ་མཚོན་དེ་ཤོག་གི་བརྒྱ་ཆ་ཆ་བཤོས།

TIBETAN-(Code-017)

Marking Scheme

Class X (2025 - 2026)

Q.P. Code 18

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--

Candidates must write the Q.P.
Code on the title page of the answer

དུས་ཡུན། ལྷོ་ཚེད། ༣འུ་ (Max. Time: 3 hours)

བརྒྱ་ཆ། ༨༠ (Max. Marks: 80)

- དེ་ཤོག་ལ་པར་དུ་འཁོད་པའི་ཤོག་གྲངས་ ༨ ཡོད་པས་ཞིབ་བཤེར་གནང་དགོས།
- དེ་ཤོག་གི་གཡས་སུ་སྤྱད་པའི་གསང་བའི་ཨང་གྲངས་ལན་ཤོག་སྟེང་འགོད་རྒྱ།
- དེ་ཤོག་ལ་དེ་བའི་ལྡེ་ཚན། ༡༠ ཡོད་པས་ཞིབ་བཤེར་གནང་དགོས།
- ལན་འབྲི་སྐབས་དེ་བཀང་གི་ལན་ཡིན་མིན་ཨང་གྲངས་ཁ་གསལ་བྲི་དགོས།
- ཕྱག་ཚོད་ ༡༠:༡༥ བར་དེ་ཤོག་བཤོ་འབྲེམས་གནང་རྒྱ། ཕྱག་ཚོད་ ༡༠:༣༠ བར་སྐར་མ་ ༡༥ རིང་དེ་བ་
བཟུགས་རྒྱ། དེ་སྐབས་སུས་ཀྱང་ལན་ཤོག་སྟེང་ལན་འབྲི་མི་ཚོགས། ཕྱག་ཚོད། ༡༠:༣༠ རས་ལན་བྲི་རྒྱ་འགོ་
འཇུགས་བྱེད་དགོས།
- Please check that this question paper contains **8** printed pages.
- Q.P. Code given on the right-hand side of the question paper should be written on the title page of the answer-book by the candidate.
- Please check that the question paper contains **10** questions.
- Please write down the serial number of the question in the answer-book before attempting it.
- 15-minute time has been allotted to read this question paper. The question paper will be distributed at 10:15 a.m. to 10:30 a.m., the students will read the question paper only and will not write any answer on the answer-book during this period.

ཐུགས་སྒྲུབ་དགོས་སྒྲི

- 1) ཇི་ཤོག་འདི་ལ་སྡེ་ཚན་བཞི་ཡོད།
- 2) སྡེ་ཚན། ཀ་པ་ལྡོག་ཚལ། བོ་རྟོགས་རྒྱས་ཚལ། ཇི་བའི་སྡེ་ཚན་གཅིག་ཡོད།
- 3) སྡེ་ཚན། ལ་པ་འབྲི་ཚལ། ཡིག་རིགས་དང་ཚོམ་རིག ཇི་བའི་སྡེ་ཚན་ལྔ་ཡོད།
- 4) སྡེ་ཚན། ཀ་པ་བརྗོད་སྒྲི། སི་རྟའི་ཞལ་ལྷུང་སྐྱམ་ཚུ་པ་དང་མངོན་བརྗོད། ཇི་བའི་སྡེ་ཚན་གཅིག་ཡོད།
- 5) སྡེ་ཚན། ང་པ་ཚོམ་རིག ས་ལེགས། བཤེས་སྤྲིངས། ལྷན་པ་དང་མངོན་ལྟ་སྐྱེ། ཇི་བའི་སྡེ་ཚན་གསུམ་ཡོད།
- 6) གདམས་པ་གཞི་བཟུང་ཇི་བ་ནམས་ཀྱི་ལན་འདེབས་བྱ་དགོས།

General Instructions:

- 1) The question paper contains four sections.
- 2) Section A – Reading contains 1 question.
- 3) Section B – Writing contains 5 questions.
- 4) Section C – Grammar contains 1 question.
- 5) Section D – literature contains 3 questions.
- 6) Attempt questions as per specific instructions.

Section A – Reading (15 marks)

སྡེ་ཚན་ཀ་པ། ལྡོག་ཚལ། བོ་རྟོགས་རྒྱས་ཚལ། (བརྒྱ་ཚུ 15)

1. བོ་རྟོགས་རྒྱས་ཚལ། (Comprehension) (15 marks)

དེ་འདྲ་ཡིན་ཏུས་དང་པོ་འདིའི་ནང་ལ་“སྐྱ་མ་དང་མགོན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་”ཞེས་བྲིས་ཡོད། “སྐྱ་མ་མགོན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་”ཟེར་བ་དེ། ང་ཚོའི་ཚོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་ཚོས་ཤིག་རེད་ཟེར་ན་འདྲ་ཚོགས་རིག་གནས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་འདི་ང་ཚོའི་སྐོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཤིག་རེད་ཟེར་ན་འདྲ་ཚོགས་འོ་ན། རིག་གནས་ཅི་རེད་ཟེར་ན། ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྱག་གཅིག་དང་སྐྱམ་བརྒྱ་བཞི་བརྒྱའི་རིང་ལ་བྱུང་བའི་ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་སྡོན་བྱོན་མཁས་པ་དེ་ཚོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། བན་དེ་ཡིན་ན་འདྲ་འདྲ། བོན་པོ་ཡིན་ན་འདྲ་འདྲ། ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ཐུབ་མཐའ་ཡིན་ན་འདྲ་འདྲ། དེ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་བཏང་གི་རིག་གནས་སྐྱེན་ཚེས་ལ་སོགས་པ་གང་དང་གང་ཞིག་ཡིན་ན་འདྲ། གཞུང་འདི་དག་ཚོམ་པའི་གནས་སྐབས་ན་མགོ་ལ་མཚོད་པར་བརྗོད་པ་ཟེར་བ་འདི་འདྲ་

ཞིག་ཡོད། ཅེས་ཅི་ཞིག་གི་དོན་དག་མཚོན་གྱི་ཡོད་ཟེར་བ་ཡིན་ན། འདིའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་
ནང་ནས་སློབ་མས་དག་ཀྱི་ལ་གུས་བཀུར་བྱེད་པའི་བསམ་སློབ་མཚོན་གྱི་ཡོད།

ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ནའང་འདྲ་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ནའང་འདྲ། སློབ་མ་
སུ་དང་སུ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། ཡོན་ཏན་གང་དང་གང་ཞིག་ཡིན་ནའང་དགེ་ཚུན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་མ་
གཏོགས་གཅིག་ཀྱང་མེད། རིག་གནས་གང་དང་གང་ཞིག་ཡིན་ནའང་དགེ་ཚུན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་མ་
གཏོགས་པར། རང་སློབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་དེ་འདྲ་དཀའ་མོ་རེད། དགེ་ཚུན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རེད། དགེ་ཚུན་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དགེ་ཚུན་གྱི་བཀའ་ངིན་དེ་དྲན་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དགེ་ཚུན་གྱི་བཀའ་ངིན་དྲན་རྒྱ་དེ་ཤིན་
ཏུ་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། དགེ་ཚུན་གྱི་བཀའ་ངིན་དེ་ཅི་འདྲའི་སློབ་དྲན་དགོས། དེ་ལ་དགོས་པ་ཅི་
ཞིག་ཡོད་ཟེར་བ་ཡིན་ན། དགེ་ཚུན་གྱི་བསམ་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་དེ་བསྐྱབས་ནས་དགེ་ཚུན་ལ་བཀའ་ངིན་
གཞུག་དགོས། ང་ཚོའི་ཚོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ནའང་དེ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ལ། ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་
ཐོག་ནས་བཤད་ནའང་དེ་འདྲ་རེད།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས། མི་སུ་དང་སུ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། དགེ་ཚུན་གྱིས་སྐྱད་ཆ་བཤད་པ་ཚང་མ་སེམས་ལ་ཡག་པོ་ཞིག་
བརྒྱུང་། དེ་དོན་དག་ཆེན་པོ་ཞིག་བཤད་ཚུང་། འདི་ནི་དགེ་ཚུན་གྱི་གདམས་ངག་མ་ནོར་བ་ཞིག་ཡིན། འདིའི་ཐོག་
ནས་ངས་གཟབ་གཟབ་ཅིག་བྱེད་དགོས་བསམས་ནས་སེམས་ལ་བརྒྱུང་བ་ཡིན་ན། སློབ་མ་དེ་ཚོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་
ལ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་དོན་གྱི་ཐོག་ནས་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གི་རེད་ལ། མི་ཡོན་ཏན་ཅན་ཟེར་བའང་དེ་འདྲ་བྱས་
ནས་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

དེ་ནས་དགེ་ཚུན་ལ་བཅི་འདོག་མི་བྱེད་མཁན་དང་། སོ་སོ་རང་གིས་ང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཅན། རང་ལ་ཡོན་ཏན་དང་
ཤེས་རིག་གང་དང་གང་ཞིག་ཡོད་ནའང་། འདི་དག་ངས་འབད་པ་ལས་བྱུང་བ་རེད་མ་གཏོགས་པ་ངའི་དགེ་ཚུན་
གྱིས་འདི་འདྲ་ཞིག་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། དེ་འདྲ་བསམས་ཤིང་། བསམ་སློབ་དེ་འདྲ་ཡོད་མཁན་དེས་ནི། ཡོན་ཏན་གང་དང་
གང་ཡིན་ནའང་། དགེ་ཚུན་གྱིས་གང་དང་གང་བཤད་ནའང་། འདི་ལ་དོན་དག་མི་འདུག་དེ་ལའང་དོན་དག་མི་
འདུག་དེ་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་ངས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་སྟེ་པའི་བསམ་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དུས། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་
ཐོག་ནས་བཤད་ན་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཀྱང་འགོ་མི་ཐུབ། དེ་ནི་ང་ཚོས་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ལོ་ངོ་
སྟོང་ལྷག་གཅིག་ལྷག་ལ་བསགས་པའི་ཉམས་ཚུང་རེད། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཚོའི་ཉམས་ཚུང་རེད།

འོ་ལ། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས། དེ་མཚོན་པའི་ཆེད་དུ་དགེ་ཚུན་གྱི་བསྐྱབས་བྱ་ཟེར་བའི་ཡི་གེ་འདིའི་ཐོག་ལའང་མཚོན་
བརྗོད་དེ་བྲིས་ཡོད། འདི་ང་ཚོའི་རིག་གནས་ཤིག་རེད། ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཐོག་ནས་སློབ་མ་ནམས་

ཀྱིས་དགེ་ཚུན་ལ་བཀའ་བསྟེན་བྱེད་ལུགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོམ་མཚོན་པའི་རིག་གནས་ཤིག་རེད། ང་ཚོའི་བསྟན་བཅོས་གང་
 དང་གང་གི་ཐོག་ལ་ཡིན་ནའང་འདི་འདྲ་ཡོད། འོ་དེ་རེད།

གོང་གི་རང་བྱུང་ཚན་པ་རྣམས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་ནས་གཤམ་འཁོད་ཇི་བ་རྣམས་ལ་ལན་བྲིས།

I. “སླ་མ་དང་མགོན་པོ་འཛམ་དབའ་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།” ཞེས་པའི་སྟག་པ་རྣ་དེ་……ཡིན། (1X1=1)

- A) འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ལྷ། B) ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ། C) སྤྱང་རྗེའི་ལྷ། D) བཙེ་བའི་ལྷ།

ལན། B. ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ།

II. ང་ཚོའི་སྲོལ་རྒྱུན་ཡིན་ན་ཚོག་ཚོས་ཤིག་ཡིན་ནའང་ཚོག་ཐོག་མར་ག་རེ་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། (1X1=1)

ལན། མཚོན་བཞོན་བྱེད་སྲོལ་ཡོད།

III. ང་ཚོའི་མཚོན་པར་བཞོན་པའི་ལུགས་སྲོལ་དེ་ལོ་ངོ་ག་ཚོད་ནས་དར་བ་ཞིག་རེད་ལ། དེའི་དགོས་པ་གང་
 ཞིག་ཡིན་ནམ། (1X2=2)

ལན། ང་ཚོའི་མཚོན་པར་བཞོན་པའི་ལུགས་སྲོལ་དེ་ལོ་ངོ་གཅིག་སྟོང་གསུམ་བརྒྱ་ནས་དར་བ་ཞིག་རེད། དེའི་
 དགོས་པ་ནི་སློབ་མས་དགེ་ཚུན་ལ་གུས་བཀའ་རྣམ་པ་མཚོན་གྱི་ཡོད།

ཡང་ན།

བན་དེ་དང་བོན་པོ་ཞེས་པའི་མིང་ཚིག་གཉིས་ཀྱི་དོན་དག་གང་ཡིན་ནམ།

ལན། བན་དེ་ནི་ཐེག་པ་རྒྱུད་པའི་བཙུན་པའམ་གྲ་པ་དང་། བོན་པོ་ཞེས་པ་བོན་ཚོས་རྗེས་འབྲང་པ་ལ་གོ་བ་ཡིན།

IV. སློབ་སྦྱོང་དང་སེམས་གཉིས་ཀྱི་དོན་མཚུངས་པའི་མིང་ཚིག་གོང་གི་དུམ་མཚམས་ནས་བཅའ་ཉེ་བྲིས།
 (1X2=2)

ལན། སློབ་སྦྱོང་གི་དོན་མཚུངས་པ་ཡོན་ཏན་དང་། སེམས་ཀྱི་དོན་མཚུངས་པ་རྒྱུད་ཡིན།

V. དགེ་ཚུན་གྱི་བཀའ་རྒྱུད་ཅན་དགོས་དོན་གང་ཡིན་ནམ། (1X3=3)

ལན། དགེ་ཚུན་གྱི་བཀའ་རྒྱུད་ཅན་དགོས་དོན་ནི། དགེ་ཚུན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བྱུང་བ་དང་།
 རིག་གནས་གང་དང་གང་ཡིན་ནའང་དགེ་ཚུན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་མི་ཚེའི་མདུན་ལམ་
 ཐམས་ཅད་རྩ་བ་ཡང་དགེ་ཚུན་ཡིན། སུ་ཞིག་གི་རང་སློབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་དང་རིག་
 གནས་འཕེལ་རྒྱས་དཀའ་མོ་ཡིན།

VI. དགེ་ཚུན་ལ་བཀའ་རྒྱུད་རྗེས་ཅན་ཇི་སྟོན་ཞུས་དགོས་པ་དང་། (1X3=3)

ལན། མངགས་ཉོའི་གི་ནི་ཅ་ལག་དང་དེབ་ཆས། འཕྲུལ་ཆས་སོགས་དངོས་པོ་མངགས་ཉོ་བྱེད་པའི་ཡི་གེ་
 ལ་ཟེར། མངགས་ཉོའི་དགོས་པ་ནི། ཅ་ལག་དང་དེབ་ཆས། འཕྲུལ་ཆས་སོགས་དངོས་པོ་རྣམས་མངགས་ཉོ་
 ལེགས་པར་བྱེད་ཐུབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད།

ཡང་ན།

གང་འདྲ་ཞིག་ལ་མགོན་ཤོག་ཡི་གེ་ཟེར་རམ།

ལན། མགོན་ཤོག་ནི་ཚོགས་འདུ་དང་། དགྲེས་སྟོན། འཕྲུལ་སྟོན། ཁང་གསོལ་དང་ལས་དོན་དབྱ་འབྱེད།
 གཉེན་སྟོན་སོགས་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་མངོན་སྟོན་སོགས་སུ་གོང་རིམ་སླ་དཔོན་དང་། གྲགས་ཅན་མི་སྣ་དགའ་ཉེ་
 སྤྱན་གྲོགས་སོགས་གདན་འདྲེན་བྱ་བའི་བརྗེ་ཡིག་ལ་ཟེར།

3. བྱེད་རང་སློབ་གྲུའི་གཉའ་ཁྲི་ཁང་ཚན་གྱི་དགོ་ཚན་ཡིན་འཕྲུལ་བྱས་ནས་ཁང་ཚན་གྱི་ལོ་འཁོར་རྒྱ་བྲོ་སྤྱ་གཞུས་
 འབྲུག་བསྐྱར་ཆེད་རིག་གཞུང་འཕྲུལ་ཆས་ཁག་ཅིག་སློབ་གར་ཚོགས་པ་ནས་མངགས་ཉོ་བྱས་པའི་མངགས་ཉོ་ཡི་
 གེ་དོན་ཚན་ཚང་བ་ཞིག་བྲིས། (1x5=5)

མངགས་ཉོའི་ཡི་གེ།

༂༩། །མཚུངས་མེད་སློབ་གར་ཚོགས་པའི་འཕྲུལ་ཆས་འགན་འཛིན་མཚོག་གི་བྱང་དུ།

ཆེད་ལྷན་དེ་གས་བཟོ་འཚོམ་གནང་བའི་

འོག་གི་རེ་འུ་མིག་ནང་གསལ་འཕྲུལ་ཆས་རྣམས་མཐོ་གཏོང་ཡོང་བ་ལྟ།

མང་།	འཕྲུལ་ཆས།	ཆེ་རྒྱུད།	ཚོན་མདོག	ཁ་གྲངས།
༡	བྱུའི་རྩུ་པ།	འཕྲིང་བ།	ནག་པོ།	༤
༢	བྱུ་མོའི་རྩུ་པ།	འཕྲིང་བ།	ནག་པོ།	༤
༣	བྱུའི་རྩོམ་པ།	ཆེ་བ།	དཀར་པོ།	༡
		འཕྲིང་བ།		༡
		རྒྱུད་པ།		༡
༤	བྱུ་མོའི་རྩོམ་པ།	ཆེ་བ།	དཀར་པོ།	༡
		འཕྲིང་བ།		༡
		རྒྱུད་པ།		༡

གོང་གསལ་གྱི་འཕྲུལ་ཆས་ཁག་འཛིན་བྱེད་དང་བཅས་འབྱོར་འཕྲུལ་རིན་འབབ་ཁ་ལག་ཏུ་འབྲུལ་རྒྱ་ཡིན་པ་དགོངས་འཇགས་
 འཚལ། ཞེས་གངས་ལྗོངས་སློབ་གྲུའི་གཉའ་ཁྲི་ཁང་ཚན་གྱི་དགོ་ཚན་ནས། ཕྱི་ལོ། ༢༠༢༤ ལྷ། ༡༢ ཚེས། ༡ ཉེན་ལ།

ཡང་ན།

བྱེད་རང་གི་སྤྱི་སྐྱར་ཆེད་དགའ་ཉེ་སྤྱན་གྲོགས་རྣམས་མགོན་དུ་འབོད་པར་བྱེད་པའི་སྤྱི་སྐྱར་མགོན་ཤོག་
 མཐོ་མཚུག་ཚང་བ་ཞིག་བྲིས།

I. ལུ་མ་རུ་པའི་ཚེ་མ་པ་པོ་..... ཡིན། (1)

A) སློབ་དཔོན་ཚོས་བཟང་། B) སློབ་དཔོན་སྐྱུ་སྐྱུ་བ།

C) སློབ་དཔོན་ཐོན་མི་སམ་རྫོང་། D) སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་།

ལན། སློབ་དཔོན་ཐོན་མི་སམ་རྫོང་།

II. རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཁབ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཡོངས་ནས་རིག་གཞུང་ཕྱག་ཤོས་ཡིན། ཞེས་པ་ནས་ཕྱག་ཤོས་ཅེས་པ་.....ཡིན།(1)

A) དགར་གྲ། B) དགར་གཞི། C) འགར་བྱེད། D) དགར་ཚོས།

ལན། དགར་ཚོས།

III. དང་སྐྱ་གདམས་ངག་ལ་འཇུག་པའི་དཔེར་བཞིན་ཅིག་གིས། (1)

ལན། སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་སྦྱོངས་དང་། སྐྱིག་འཇུགས་ཡག་པོ་སྦྱངས་དང་། མ་འོངས་མི་ཚོར་ཕན་ཡོང་།

ཡང་ན།

མངོན་བཞིན་ལ་དབྱེ་ན་གང་དང་གང་ཡོད།

ལན། མངོན་བཞིན་ལ་དབྱེ་ན་མིང་གི་མངོན་བཞིན་དང་གངས་ཀྱི་མངོན་བཞིན་གཉིས་ཡོད།

IV. མངོན་བཞིན་ཅེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ནམ། (2)

ལན། མངོན་བཞིན་ཅེས་པ་ནི་འདིག་ཉེན་གྱི་ཚོས་ནམས་ཕན་ཚུན་འདྲ་བ་དང་། འབྲེལ་བ། རྒྱ་འབྲས། ཉེན་དང་བཞེན་པ། རྣོག་པ་སོགས་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་ཐ་སྙད་གཞན་ཞིག་འདོགས་པའི་རིག་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།

ཡང་ན།

དོན་གཅིག་མིང་མང་པོ་ལ་འཇུག་པའི་མངོན་བཞིན་གཅིག་གིས།

ལན། འཚོ་བྱེད། ཅེས་པ་སྐྱབ་དང་། མེ་སྐྱ་གཟུང་ཕུར་བྲ། སྐྱུ་པ། སྐྱུ་པ། བཅས་ལ་འཇུག་པའོ།

V. བོ་སྐྱ་དགར་བ་ལ་འཇུག་པའི་དཔེར་བཞིན་གཉིས་གིས། (2)

ལན། བོ་སྐྱ་དགར་བ་ལ་འཇུག་པའི་དཔེ་གཉིས་ནི། ཀེ་ལ་ཤ་ནི་གངས་རིའི་ནང་ནས་མངོས་ཤོས་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ནང་ནས་མངོས་ཤོས་ནི་བོད་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འོ།

ཡང་ན།

བོ་སྐྱ་བཟན་པའི་དོན་དང་དཔེར་བཞིན་གཅིག་གིས།

ལན། སྐར་ནི་མ་ཐོས། ད་ལྟ་ནི་མ་མཐོང་། མ་འོངས་པ་ནི་མ་འཇུག་གཞི་གང་ལ་གཞན་རྒྱུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ར་ནི་ཡོད། མར་ནི་དེ་ཡོད། འོ་མ་ནི་ཡོད། ར་ཞིན་པོ་ཞིག་ཐོས། ཅེས་པ་ལྟ་བུ་འོ།

VI. དེ་སྐྱོད་ཐ་སྐྱོད་ལ་འཇུག་པའི་དབེར་བཟོད་གཉེས་བྲིས། (2)

ལན། རི་བོ་དེ་ཉི་མ་ལ་ཡ་རེད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དགོ་ཆུན་དེ་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་མི་སྣ་ཞིག་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ།
ཡང་ན།

རི་སྐྱོད་དང་དེ་སྐྱོད། རི་སྐྱོད་དང་དེ་སྐྱོད་བེད་སྐྱོད་ལྟ་བུ་བྱས་ནས་དབེར་བཟོད་རེ་བྲིས།
ལན། རྫོང་གྲུ་ལྷོ་བ་སྐྱི་རི་སྐྱོད་ཅིག་ཡོད་དེ་སྐྱོད་ཤེས་རིག་གི་ཚོགས་ཆེན་ལ་ངེས་འཛོམས་ཡོང་དགོས་ཅེས་
པ་ལྟ་བུ་དང་། རི་སྐྱོད་ལས་དོན་མ་བསྐྱབས་བར་དེ་སྐྱོད་གཉིད་རྒྱ་མིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ།

VII. དང་སྐྱོད་ཐ་སྐྱོད་པའི་དོན་དང་དབེར་བཟོད་གཅིག་བྲིས། (3)

ལན། ཚོས་མང་པོ་མཐའ་ལ་དང་སྐྱོད་ལྟར་གཞི་གཅིག་གི་ནང་དུ་སྐྱོད་པ་ལ་ཟེམ། དབེར་ན། མིག་དང་
སྐྱོད་ན་དང་སྐྱོད་ལུས་བཅས་ནི་དབང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ།

ཡང་ན།

བདག་སྐྱའི་ཅ་བ་བྲིས་ནས་སྤང་ནམས་ངོས་བྱུངས།

ལན། གང་མིང་གི་ནི་མ་མཐའ་ན།

ཕུ་ལི་ལྷ་ཡི་སྐྱ་མེད་པ།

དེ་ལ་ཕུ་ལི་ལྷ་སྐྱར་ན།

བདག་པོའི་སར་ནི་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་པ་དང་། ཚིག་སྤང་ནི་ན་རོ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་པ་བ་མའོ།

VIII. དགག་སྐྱའི་སྤང་མ་དང་མི་གཉེས་མིང་གི་ཐོག་བར་གཉེས་ལ་འཇུག་པའི་དབེར་བཟོད་རེ་བྲིས། (3)

ལན། དགག་སྐྱའི་སྤང་མ་དང་མི་གཉེས་མིང་གི་ཐོག་མ་ལ་འཇུག་ དབེར་ན་མིག་གིས་མ་མཐོང་ནས་ལམ་
དུ་མི་བསྐྱོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་བཞིན་མ་ཡིག་མིང་གི་བར་ལ་འཇུག་ དབེར་ན། བྱ་མ་ཏྟ་དང་། ར་མ་
ལུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ།

Section D – Literature (25 marks)

ཕྱི་ཚན་ང་པ། ཚོམ་རིག་ས་ལེགས། བཤེས་སྤྱིངས། ལྷན་ངག་དང་མཛོད་རྣམ། (བརྒྱ་ཆ། ༡༥)

4. Prose བཤེས་པའི་སྤྱིངས་ཡིག (10 marks)

གཤམ་གསལ་དྲི་བ་རྣམས་ནས་ལྟ་ལ་ལན་བྲིས། (5x2=10)

I. རང་གཞན་སྲུ་ཡི་དོན་དུ་ཡིན་ཅུང་ཕྱིག་སྒྲིབ་བྱ་རྒྱུ་མེད་པའི་བཤེས་སྤྱིངས་ཀྱི་གསུང་བྲིས།
 ལན། རྩོད་གྱིས་བྲམ་ཟེ་དགོ་སྒོང་ལྷ་དང་ནི། མགོན་དང་ཡབ་ཡུམ་སྲས་དང་བཅུན་མོ་དང་། འཁོར་གྱི་
 སྲིད་དུའང་ཕྱིག་པ་མི་བཅི་སྟེ། དཔུལ་བའི་ནམ་སྟོན་སྐལ་འོད་འགའ་མ་མཆིས། ཞེས་གསུང་ཡོད།

ཡང་ན།

ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཆེགས་བཅད་གཅིག་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་ངོས་བཟུང་ནས་བྲིས།
 ལན། དམ་པ་སྟོན་པ་རྒྱུང་ཡང་སྒོང་། དམན་ནམས་ཆེན་པོའང་དེ་ལྟ་མིན། ཞོ་ལ་རུལ་ཕྱན་འབྱར་བ་
 སེལ། ཆང་ལ་ཕབས་ཀྱང་ལྷག་པར་འདེབས། ཅེས་པའི་རྐང་པ་སྲ་མ་གཉིས་དེ་དཔེ་ཅན་དང་གྱི་མ་གཉིས་
 དེ་དཔེ་ཡིན།

II. འཕགས་འོར་བདུན་རེ་རེ་ནས་བྲིས་ནས་གཅིག་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱང་དུ་ཞིག་བྲིས།

ལན། འཕགས་འོར་བདུན་ནི།

- ༡ དད་པ།   ༢ ཚུལ་ཁྲིམས།   ༣ གཏོང་བ།   ༤ ཐོས་པ།   ༥ རོ་ཆ་ཤེས་པ།   ༦ གྲེལ་ཡོད་
- པ།   ༧ ཤེས་རབ་བཅས་སོ། དེ་ཡང་དགོན་མཚོག་དང་ལས་རྒྱུ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ནི་དད་པ་ཡིན།

ཡང་ན།

ཚད་མེད་བཞི་ངོས་བཟུང་ནས་ཚད་མེད་ཅེས་ཟེར་དོན་ཅི་ཡིན་ནམ།
 ལན། ཚད་མེད་བཞི་ནི་བྱམས་པ་ཚད་མེད། སྟོང་རྗེ་ཚད་མེད། དགའ་བ་ཚད་མེད། བཏང་སྟོམས་ཚད་མེད་
 བཅས་བཞི་ཡིན། དེ་ལ་ཚད་མེད་ཅེས་བྱ་དགོས་དོན་ནི། དམིགས་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་ལ་དམིགས་
 པ་དང་། སྟོམ་པ་པོ་ལ་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པར་འབྱུང་བས་སོ།

III. གྲགས་པ་ཉམས་པའི་རྒྱ་དུག་ནས་རང་གིས་རྟག་ཏུ་ནམ་གཡིང་དུ་སོང་བའི་གཞོན་སྟོན་ཆེ་བ་གཉིས་གང་
 དང་གང་རེད་འདུག་གམ།

ཡང་ན།

ཀུན་སྒྲོར་གསུམ་ངོས་བཟུང་ནས་གཅིག་གི་དོན་བྲིས།
 ལན། ཀུན་སྒྲོར་གསུམ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་འདྲིན། རང་ལུས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་ལྟ་བུ།
 ཐེ་ཚོམ་བཅས་ཡིན། དང་པོ་ནི་ལྟ་བུ་དཔེ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་
 དག་གོལ་དུ་འདྲིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་མཚོག་འདྲིན་ཡིན།

IV. རང་གིས་ཁ་ཟས་ལ་ལོངས་སུ་སྒྲིབ་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ནམ།

ལན། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། ལ་ཟས་སྦྱོན་དང་འདྲ་བ་རིགས་པ་ཡིས། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་མེད་པ་བསྟེན་
བསྐྱེད། །རྒྱགས་ཕྱིར་མ་ལགས་བསྟེམས་པའི་ཕྱིར་མ་ལགས། །མཚག་ཕྱིར་མ་ལགས་ལུས་གནས་འབའ་
ཞིག་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ལྟར་རང་གི་ལ་ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱ་ཡིན།

ཡང་ན།

འཁོར་བ་འདི་ལ་ལྟ་ཚུལ་ངེ་ལྟར་དགོས་སམ།

ལན། འཁོར་བ་འདི་ཀུན་མི་རྟག་བདག་མེད་སྐབས་མེད་མཐོན་མེད་གནས་མེད་དུ་ལྟ་དགོས་པ་དང་། ཚུ་
ཤིང་བཞིན་དུ་སྟོང་པོ་མེད་པར་ལྟ་དགོས་སོ།

V. དལ་བ་བརྒྱད་གང་དང་གང་ཡིན་ནམ།

ལན། དལ་བ་བརྒྱད་ནི།

- ༡ ལོག་པར་ལྟ་བུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པ།
- ༢ དམུལ་བར་མ་སྦྱིས་པ།
- ༣ ཡི་དྲགས་སུ་མ་སྦྱིས་པ།
- ༤ དུད་འགོ་ལ་མ་སྦྱིས་པ།
- ༥ རྒྱལ་བའི་བཀའ་མེད་པའི་མཐའ་འཁོབ་དུ་མ་སྦྱིས་པ།
- ༦ ལྷ་ལྡོར་མ་སྦྱིས་པ།
- ༧ མེན་ཞིང་སྐྱགས་པར་མ་སྦྱིད་པ།
- ༨ ཚེ་རིང་ལྟ་ལ་མ་སྦྱིས་པ་སོགས་ཡིན།

ཡང་ན།

འབྱོར་བ་བརྒྱ་རེ་རེ་ནས་མ་ལོར་བ་བྱིས།

ལན། འབྱོར་བ་བརྒྱ་ནི་རང་འབྱོར་ལྟ་དང་གཞན་འབྱོར་ལྟ་བཅས་གཉིས་ཡོད།

དེ་ཡང་རང་འབྱོར་ལྟ་ནི། མི་ཞིང་གི་ལུས་སུ་སྦྱིས་པ་དང་། ལུས་དབུས་སུ་སྦྱིས་པ་དང་། དབང་པོ་ཚང་བ་
དང་། ལས་གི་མཐའ་མ་ལོག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་གནས་ལ་དད་པ་དང་།

གཞན་འབྱོར་ལྟ་ནི། སངས་རྒྱལ་བྱོན་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་དེས་ཚོས་གསུངས་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གི་
བསྟན་པ་གནས་པ་དང་། བསྟན་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང་། གཞན་ཕྱིར་སྟོང་བཅེ་བ་བཅས་སོ།

VI. ས་སྐྱུ་ལེགས་བཤད་ལས་དུལ་བ་བཞི་ངོས་བརྒྱུང་ནས་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་དབྱེ་བ་བྱིས།

ལན། དེ་ཡང་སྒྲིབ་ཤིང་དུད་བ་འབྲས་བུ་མང་། ཁ་བྱ་དལ་བ་མཚུགས་སྒྲོ་བཟང་། ཉ་མཚོག་དུལ་བ་འགོ་
མཚོགས་ཏེ། །དམ་པ་དུལ་བ་མཁས་པའི་རྟགས། །ཅེས་གསུང་བ་བཞིན་རྐང་བ་སྡེ་མ་གསུམ་པོ་དཔེ་དང་གྱི་
མ་དཔེ་ཅན་ཡིན།

ཡང་ན།

སྐྱེ་བོ་དམ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ཁ་ཤས་ཤིག་གིས།
ལན། སྐྱེ་བོ་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཁ་ཤས་ནི། ཡོན་ཏན་སྐྱེས་ཀྱང་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པ། བྱས་པ་མཉམ་ཡང་རིན་
མི་འདྲ་བ། རྒྱུད་ཀྱང་མཚོགས་སྐྱུར་དུ་གྲོལ་བ། རྒྱུད་ཀྱང་སྤིག་ཟས་མི་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད།

VII. བྱིན་ནས་སྤར་ཡང་མི་ལེན་པ། ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་རྐང་བ་ལྷག་མ་རྣམས་གིས།

ལན། བྱིན་ནས་སྤར་ཡང་མི་ལེན་པ། །དམན་པའི་བརྟན་པ་དང་དུ་ལེན། །པན་པ་རྒྱུང་དུའང་མི་བརྗོད་
པ། །བདག་ཉིད་ཚེན་པོའི་ཚེ་རྟགས་ཡིན། །

ཡང་ན།

མཁས་པ་རྣམས་མགྲུ་བར་བྱེད་པའི་གཞི་གཉིས་གང་དང་གང་ཡིན་ནམ།
ལན། མཁས་པ་རྣམས་ཚེ་འདྲིར་སྟན་གྲགས་གི་རྒྱ་ཤིས་ཡོན་དང་། སྐྱེ་བ་བྱི་མར་སྐྱུན་སྐྱུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱ་
བསོད་ནམས་གཉིས་ལ་མགྲུ་བ་ཡིན།

9. ལྷན་ངག (Poetry) (10 marks)

གཤམ་གསལ་རྩི་བ་རྣམས་ལ་ལན་གིས། (5x2=10)

I. ལྷན་ངག་མེ་ལོང་མའི་རྩོམ་པ་པོ་སྐྱེ་ཡིན་པ་དང་དེ་ལ་ལེའུ་གང་དང་གང་ཡོད་དམ།
ལན། ལྷན་ངག་མེ་ལོང་མའི་རྩོམ་པ་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་དབྱུག་པ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་ལེའུ་
གསུམ་ཡོད་པ་ནི་ལུས་རྒྱན་སྒྲོན་བསལ་བཅས་ཡིན།

ཡང་ན།

ལྷན་ངག་གི་ལུས་ཀྱི་དོན་གིས།
ལན། ལྷན་ངག་གི་ལུས་ནི་ དེ་ཡང་མེ་ལོང་མ་ལས། ལུས་ནི་རེ་ཞིག་འདོད་པ་ཡི། །དོན་གྱི་རྣམ་
བཅད་ཚིག་གི་སྤེང་། ཞེས་པ་ལྟར་རང་གིས་གང་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཁྱད་པར་དེ་དང་ལྷན་
པའི་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་ཚིག་གི་སྤེང་བ་ལ་ཟེར།

II. ལྷན་ངག་གི་ལུས་ལ་དབྱེ་བ་གང་དག་ཡོད།

ལན། ལྷན་ངག་གི་ལུས་ལ་དབྱེན་ཚིགས་བཅད་དང་ཚིག་ལྷུག་སྐྱེལ་མ་གསུམ་ཡོད།

ཡང་ན།

ཚིགས་བཅད་ཅེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ནམ།

ལན། ཚིག་གི་སྐྱོར་བ་གང་ལའང་རྐང་པས་བཅད་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་རྐང་པ་བཞི་ཅན་ལ་ཟེར།

III. ལྷན་ངག་གི་རྒྱུ་གྱི་གོ་དོན་བྲིས།

ལན། དེ་ཡང་མེ་ལོང་མ་ལས། ལྷན་ངག་མངོས་པར་བྱེད་པ་ཡི། །ཚོས་རྣམས་རྒྱན་ཞེས་རབ་ཏུ་
བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་གི་སྤོང་བ་དེ་དཔེ་དང་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་
སོགས་དང་ཚིག་སྐྱོར་མངོས་པར་བྱས་པ་ཞིག་ལ་རྒྱན་ཞེས་ཟེར།

IV. གང་གིས་ཚོས་ཀུན་འགྲོ་འོང་མེད་གཟིགས་ཀྱང་། །འགྲོ་བའི་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་བཙོན་མཛད་
པ། །ཞེས་པ་ནི་གང་ཞེས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་མཐའ་ཡས་པའི་ཚོས་སམ་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་ཐམས་
ཅད་ལག་མཐེལ་དུ་སྐྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་ཡང་དག་ཏུ་གཟིགས་ཀྱང་དུ་རྟག་ཏུ་བཙོན་པར་བྱ་བ་
ནི་བཙེ་བས་འགྲོ་དོན་ཁོ་ན་མཛད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། ཅེས་པའི་བརྗོད་པ་འདི་ནི་བཅད་ལྷུག་
སྐྱེལ་མ་གང་ཡིན་རྒྱ་མཚན་གྱི་ཞིག་བརྗོད།

ལན། གོང་གི་བརྗོད་པ་དེ་སྐྱེལ་མ་ཡིན། དེ་ཡང་ཚིགས་བཅད་དང་ཚིག་ལྷུག་གཉིས་མཉམ་བསྐྱེས་
བྱས་པའི་བརྗོད་པ་ཡིན་པར་བརྟེན་སྐྱེལ་མ་ཡིན།

V. དགོ་རྒྱུ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་ཚིགས་བཅད་གཉིས་བྲིས།

ཡང་ན།

རང་གི་དགའ་མར་བཙེ་བའི་ཚིག་བར་བརྟེན་མའི་ཚིགས་བཅད་གཉིས་བྲིས།

10.མངོན་རྣམ། (Rapid Reading) (5 marks)

འོག་གི་དྲི་བ་རྣམས་ལས་ལྷ་ལ་ལན་མ་འོར་བ་བྲིས། (5x1=5)

- I. མངོན་རྣམ་ལེའུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་མཚན་བྱང་གང་ཡིན་ནམ།
ལན། མངོན་རྣམ་ལེའུ་གཉིས་པ་བྱང་རྒྱུ་འཚོལ་བ་དང་། ལེའུ་གསུམ་པ་ཡིད་ཀྱི་བདེ་བ་ཡིན།
- II. བོད་དེ་འཛམ་གླིང་དང་འབྲེལ་མེད་རྒྱུ་དུ་སྤོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཅིག་བྲིས།

ལན། བོད་ཀྱི་རང་བྱུང་གི་འཁོར་ལྷག་ཚགས་སྒྲངས་དེ་མཐའ་ནས་གངས་རི་མཐོ་བོ་བསྐོར་ཡོད་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་འབྲེལ་མེད་བྱུང་སྡོད་དུ་གནས་དགོས་བྱུང་།

- III. མགོང་ས་མཚོག་གི་དབྱར་ཁའི་ཕོ་བྱང་ལོ་རྒྱུས་ལ་བཞེངས་མཁན་སུ་ཡིན་ནམ།
ལན། ཕོ་བྱང་ལོ་རྒྱུས་ལ་བཞེངས་མཁན་ནི་རྒྱལ་མཚོག་སྐུ་འཕྲེང་བདུན་པ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་
མཚོ་མཚོག་ཡིན།
- IV. བོ་ཏ་ལ་ཐོག་མར་བཞེངས་མཁན་རྒྱལ་པོ་སུ་ཡིན་ནམ།
ལན། བོ་ཏ་ལ་ཐོག་མར་བཞེངས་མཁན་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོ་ཡིན།
- V. རྒྱ་ནག་དེ་བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཞིག་རེད།
ལན། རྒྱ་ནག་དེ་བོད་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཞིག་རེད།
- VI. མགོང་ས་མཚོག་གིས་ཚོས་ཀྱི་རྒྱགས་མཐའ་མ་དེ་ག་དུས་འབྲུལ་བ་རེད་དམ།
ལན། མགོང་ས་མཚོག་གིས་ཕྱི་ལོ། 1960 ལ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱགས་མཐའ་མ་དེ་ཕྱུལ་བ་རེད།
- VII. སྤྱིན་གྲོགས་དངོས་འབྲེལ་ལ་ཕན་ཡོན་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་གང་དང་གང་ཡིན་ནམ།
ལན། སྤྱིན་གྲོགས་བྱུ་ལྷལ་ལ་ཚེ་འདིར་ཕན་ཞིང་། སྤྱིན་གྲོགས་བྱེད་མཁན་ལ་ཚེ་འདིའམ་སྤྱི་བ་
གཞན་དུ་ཕན་པ་ཡིན།

སའ་མར་ལམ།